

DĚJINY HUDBY

- Čas
- Kde
- Filozofie a dějinné události
- Co se dělo v hudbě
- Hudební nástroje
- Skladatelé

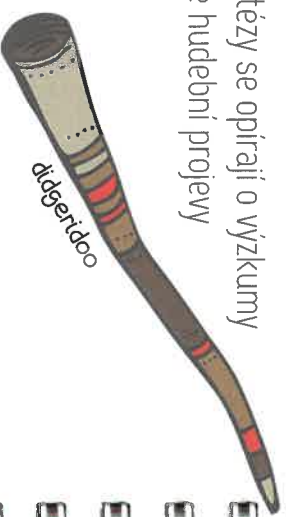
Počátky hudby

Asi od 40 000 před našim letopočtem do 3 000 př. n. l.

Místo nelze přesně určit, hypotézy se opírají o výzkumy pravěkých nalezišť a současné hudební projevy primitivních společenství.

Nejsou známy.

Počátky hudby nelze zcela zachytit, neboť neexistují žádné dochované památky. Můžeme jen odhadovat, že první pokusy o melodii vycházely ze zvukových projevů emoci (pláč, smích, křik) či opakování přírodních zvuků. Rytmus vycházel z rytmu práce, kroků, srdece či dechu.

Od počátku sloužila hudba jako důležitá složka obřadů a rituálů – samostatně i jako doprovod k tanci. Dodnes je tomu tak i u různých kmenů v Africe, Austrálii či Americe.

Luk, kameny, kosti, mušle, duté kmeny stromů - didgeridoo.

Z pochopitelných důvodů neexistují žádné hudební záznamy ani jména skladatelů.

Starověk

Od 4 000 až 3 000 př. n. l. do 5. stol. n. l.

Umelecké projevy prvních vyspělých civilizací (Mezopotámie, Egypt, Čína, Indie, Řecko, Řím) dokazují, že v nich měla hudba velmi významné postavení, největší význam měla v Řecku.

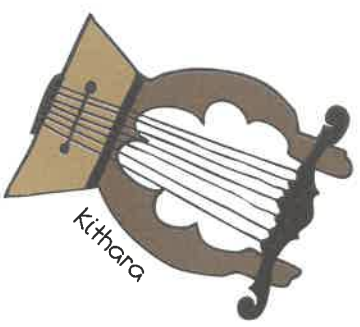
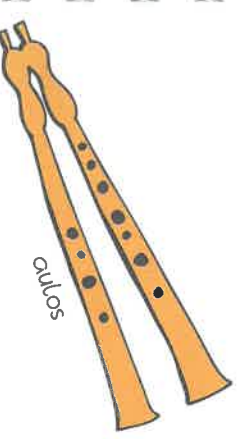
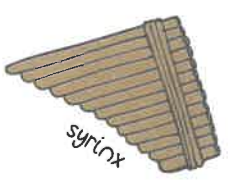
Řecká hudební teorie položila, díky matematickým výzkumům, základy teorie o akustice, intervalech, stupnicích, akordech a notopisu (pomocí velkých písmen řecké abecedy). Řada pojmů hudebního názvosloví (např. muzika, melodie, harmonie, kánon, kytara, óda, symfonie) se aktivně používá dodnes.

Řecká hudba byla jednohlasá, důmyslné nástroje z přírodních i jiných materiálů ji doprovázely v unisonu.

Hudba byla důležitou součástí vzdělání a dalších uměleckých oborů, stala se dokonce i součástí olympijskou disciplínou.

Kithara, lyra, harfa, aulos, syrinx, vodní varhany.

Nejstarší dochovaná hudební památka na světě, u níž se plně zachovaly text i melodie, je *Seikilova píseň*, která byla součástí náhrobku.

Středověk

Od 5. stol. n. l. do 15. stol. n. l.

Největším střediskem umění, architektury a literatury se stává namísto Středomoří, Evropa.

Středověk je tradiční označení dějinné epochy mezi koncem antické civilizace a začátkem novověku. Na podkladech antické kultury vzniká nová společnost, která má své duchovní kořeny v antice, židovském náboženství a křesťanství.

Základem evropské hudby je gregoriánský chorál – jednohlasý zpěv na latinské biblické texty používaný při bohoslužbě, který se vyznačuje volným tempem bez určení taktů či délek not. Od 9. stol. byl zapisován neumy, další notace byla později tvořena kombinací neumů s písmeny. Důležité bylo zavedení notové linky (nejprve čtyři barevné linky).

Počátky vícehlasu: základem je část gregoriánského chorálu = tzv. *cantus firmus*, k němuž byly postupně přidávány další souběžné hlasy v čistých intervalech, později v protipohybu. Melodie se pohybovala nad jednoduchým nástrojovým doprovodem držených tónů či v ostinatu. Nejvýznamnějším skladbním útvarem byl motet, později obohacován kontrastními rytmy či melodií více hlasů.

psalterium

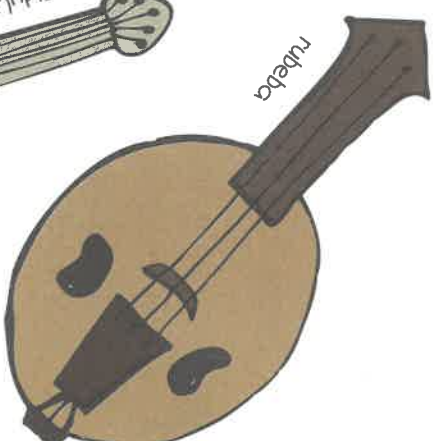
Hudba byla provozována v církevních a šlechtických prostorách stálými hudebníky i tzv. trubváry, trubadúry a minnesängry – potulnými hudebníky. Od středověku se začala hudba dělit na duchovní (žalmy, hymny, chorály atd.), lidovou a umělou světskou (milostné, mravoučné, taneční a pijácké písně).

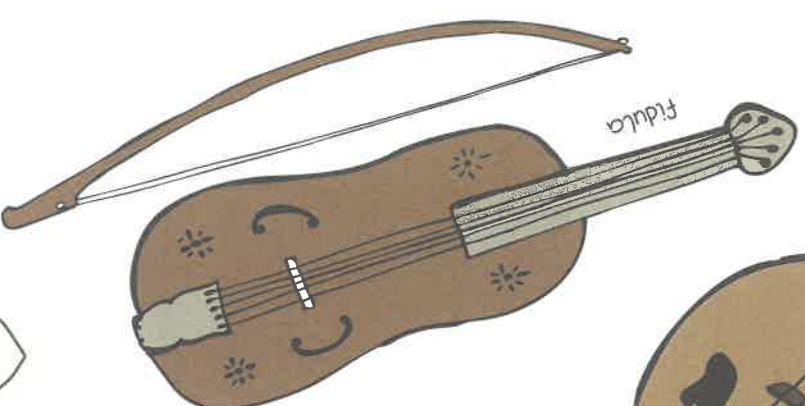
Loutna, lra, harfa, fidula, rubeba, trumšajt, psalterium, zobcová a příčná flétna, bicí nástroje, první žestové nástroje, vzduchové varhany.

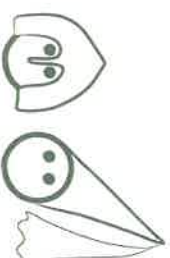
Leoninus, Perotinus, Philippe de Vitry, Guillaume de Machaut (čti gijom de mašó).

rubeba

fidula

Renaissance

Renaissance = znovuzrození, obrození. Pojem je užíván jako označení hudebního, výtvarného a literárního uměleckého slohu.

15. a 16. století:

Itálie, Francie, Německo,
Holandsko

V literatuře, malířství i hudbě je nejdůležitějším znakem návrat k antickým ideálům. To se projevilo v myšlenkovém hnutí humanismu, reformace, protireformace a ekonomickém rozvoji Evropy.

V hudbě je renaissance vrcholem polyfonie, vícehlasosti, hlavní roli hraje Nizozemí, Itálie, Francie, Anglie. Velký rozvoj světské hudby: madrigaly, tance, skladby pro stále se zdokonalující nástroje, hudební hrůčky, zvukomalebné prvky, echová technika, kánony. V duchovní hudbě je nejvýznamnější formou moteto a mše.

Rozvoj notace, tabulatur (zápisu hmatů a ne not pro loutny a podobné nástroje), velký vliv šlechtických dvorů i měšťanů na rozvoj kultury v celé Evropě.

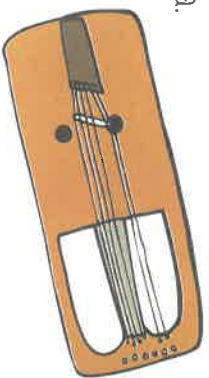
Varthany, loutna, trumšajt, smyčcové nástroje: chrotta, různé typy viol, dechové nástroje: pumort, bomhart, serpent, cink, zobcová a příčná flétna (primitivní) bicí nástroje: bubny a bubinky, tympany, zvonkohry, triangl.

J. Obrecht, G. Dufay, J. Despres, J. Ockeghem, G. Benchois, Ph. de Monte, Cl. Janequin, Th. Tallis, W. Byrd, J. Dowland, O. di Lasso, G. Perlugio da Palestrina.

chrotta

Baroko

Baroko (od slova barocco = perla), zpočátku označení zvláštního uměleckého slohu. Proti uměřenosti renaissance důraz na smyslovost, citovost a dramaticčnost, základem všeho je tělesnost, hmotnost, protiklady: asymetrie, velká zdobnost, monumentální koncepce staveb, výtvarného umění i hudby.

17. století až první polovina 18. století.

Počátky v Itálii, později v Německu, Rakousku, Čechách, Nizozemí, Anglii, Španělsku, kolonie v Jižní Americe.

Nepokoje v Evropě, třicetiletá válka, protireformace. Největší význam měla hudba pro schopnost vyjádřit vyjádřit city a kontrasty. Významní umělci:

Architektura: Bernini, Santini, bratři Dietzenhoferové

Sochařství: Braun, Brokoff

Malířství: Caravaggio, El Greco, Rembrandt, Rubens, Hollar,

Škréta

Literatura: pozdní Shakespeare, Lope de Vega, Milton

Melodie byla členitá, zvuková barva je dána dalším rozvojem nástrojů. Lze rozeznat přesné rozlišení na hudbu vokální a instrumentální, novinkou je monodie (melodie doprovázena přesně určenou harmonií, tzv. basso continuo), důležité bylo zavedení taktové čáry. Polyfonie (vícehlasost) dochází k vrcholu svých možností.

Vznik nových forem: opera, oratorium, concerto grosso, koncert, sonáta, suita. Hudba byla provozována v kostelech, klášterech, šlechtických a měšťanských sídlech.

Různé typy viol, z nichž se postupně vyvinuly dnešní smyčcové nástroje. Dechové nástroje bez klapek a ventilů, tzv. přirozené ladění, vznik klavíru, časté užití cembala a varhan. Vrchol houslařské práce: A. Amati, N. Amati, A. Guarneri, A. Stradivari.

Existovaly stovky výborných skladatelů po celé Evropě, nejdůležitější:

Itálie: A. Vivaldi, C. Monteverdi, G. Torelli, G. Pergolesi (autor první komické opery)

Francie: J. B. Lully, F. Couperin, M. A. Charpentier

Německo: J. S. Bach, G. F. Händel, G. Ph. Telemann

Anglie: H. Purcell, G. F. Händel

Český skladatel: J. D. Zelenka

Klasicismus

Poslední univerzální a internacionální umělecký směr zasahující celou Evropu. Klasicismus (od latinského slova classicus, občan prvního řádu – přeneseně dokonaly; harmonicky vyrovnaný).

18. a počátek 19. století

Jižní Německo a Rakousko (Vídeň – centrum klasicismu), velký význam české hudební emigrace.

Ideál společnosti založen na myšlenkách osvícenského racionalismu. Myšlenkové podklady v dílech filosofů Voltaira, Diderota, Kanta a dalších. Rozum má umožnit všestranný a harmonický rozvoj člověka a celé společnosti. Návrat k ideálům antiky a renesance. Klasicismus zdůrazňuje závažnost obsahového a mravního poslání umění, jednoznačnost sdělení, čistotu linií, jasnost kresby, dokonalou kompoziční výstavbu. Hudba ovlivněna filosofií citovosti J. J. Rousseaua.

Významní umělci:

Dramatikové: Racine, Moliér / **Architekti:** Girardon, Lebrun / Sochaři: Canova, Falconet / **Malíři:** Poussin, Lorrain, David, Ingres / **Spisovatelé:** Lessing, Schiller

Styl hudby: písňová melodika, homofonie, přehledná a živá rytmika, důležitost dynamiky. Instrumentace: melodickou úlohu nesou smyčce, flétny a hoboje; ostatní nástroje tvoří harmonickou výplň, bicí nástroje zdůrazňují vyplatá místa. Přesun od hudby dramatické k hudbě instrumentální. Vznik sonátové formy v širším i užším smyslu, ustálení klasického orchestru, vytvoření smyčcového kvarteta, obliba dalších forem komorní hudby, koncertu, opery.

Velkou roli hraje církev a šlechtické dvory, při kterých působily desítky hudebníků a skladatelů.

Definitivní podoba klavíru a dalších nástrojů (příčná flétna, hoboj, fagot, lesní roh, harfa).

Předklasicismus: G. B. Pergolesi, synové J. S. Bacha
Vídenská škola: J. Haydn

– přes 1000 skladeb: kvarteta, symfonie, opery, oratoria, klavírní sonáty, další komorní tvorba

W. A. Mozart – cca 626 skladeb: opery, symfonie, vokální tvorba, koncerty klavírní tvorba, orchestrální tvorba

L. v. Beethoven – 9 symfonií, klavírní koncerty a sonáty, opera Fidelio, smyčcové kvartety, vokální hudba, orchestrální skladby

Další skladatele: A. Salieri, L. Boccherini, K. Ditters z Dittersdorfu
Velký význam české hudební emigrace – viz kapitola Česká hudba

Romantismus

Důrazem na cit a jedinečnost člověka předjímá romantismus všechny trendy 20. století, ukazuje ale také cestu k historii a kořenům jednotlivých národů – i tím je stále aktuální. Označení „romantismus“ vychází ze starofrancouzského slova „romance“ (báseň, román) = nejprve vše vysněné, pohádkové, fantaskní v literatuře 17. a 18. století.

V hudbě označení pro stylové rysy celého 19. století.

Celá Evropa a Rusko.

Vítězství citu nad rozumem, v popředí není dokonalost formy, ale individualita člověka a umělce a jeho osobitý výraz. Rozbití ustálených forem, hledání nového uměleckého jazyka pod mottem: „Umění nesmí jen popisovat, nýbrž musí sdělit svět autora vnitřně, musí jej nakazit a rozzechvát“ (J. J. Rousseau)

Významné osobnosti:

Filosofové: Schopenhauer, Nietzsche

Literatura: Máchů, Němcová, Erben, Goethe, Heine, Byron, Puškin, Lermontov, Mickiewicz a další.

Malíři: Delacroix, Géricault

Důraz na citovou stránku a vroucí melodii, národní kolorit (tzv. národní školy), nová harmonie a instrumentace, nové hudební formy: symfonická báseň, umělá píseň, lyrický klavírní kus, hudební drama v operě, nokturno, stylizované tance.

Umění a hudba jsou prezentovány vzdělaným měšťanstvem s rozdílnými nároky – kýč a sentiment se setkávají s velkými díly. Velká dostupnost notového materiálu – ideální pro rozvoj koncertního života i domácího muzicírování. Vznik hudebních institucí, symfonických, komorních a pěveckých těles, organizovaného spolkového života i hudebního školství, první profesionální hudebníci a dirigenti, doba virtuosů (Paganini, Liszt).

Nové nástroje (např. saxofon, suzafon) i jejich kombinace, velký rozvoj orchestrální hry – rozšíření symfonického orchestru.

Světová hudba:

Raný romantismus: F. Schubert, R. Schumann, F. M. Bartholdy,

C. M. Weber, F. Chopin

novoromantismus: H. Berlioz, F. Liszt, R. Wagner

synléza klasicko-romantická: J. Brahms, A. Bruckner, C. Franck

přelom století: R. Strauss, G. Mahler

Národní školy:

Ruska: M. I. Glinka, A. P. Borodin, M. P. Musorgskij, P. I. Čajkovskij

Ostatní: J. Sibelius, E. H. Grieg, polští skladatelé, velký význam

B. Smetana a A. Dvořák

Opera:

výše uvedení skladatelé a dále G. Bizet, G. Rossini, G. Verdi,

G. Puccini, V. Bellini, G. Donizetti a další.

Hudba impresionismu

Umělecký směr, jehož název byl odvozen od obrazu C. Moneta „*Impression. Soleil levant*“ = „Náhlada. Východ slunce“.

Přelom 19. a 20. století.

Evropa, centrum Paříž.

Snaha zachytit prchavost a krásu okamžiku v malířství, literatuře i hudbě, slovo, tón a barva se vzájemně prolínaly a ovlivňovaly.

Významní umělci: **Malířství:** Monet, Manet, Degas, Renoir a další.

Poézie: Rimbaud, Mallarmé, Verlaine

Velký důraz na zvuk a absolutní, uvolněnou harmonii. Využití krajních možností diatoniky a chromatiky, též celotonových a exotických stupnic. Harmonie je základem impresionisticky pojaté, rozplyvané melodie skládající se z melodických celků, které se tematicky příliš nerozvíjejí. Instrumentace je založena na smyčcích, dechové nástroje se používají jako barevný kontrast ke chvějivému zvuku.

Velký důraz na zvukové rafinované nástroje (harfa, celesta, zvonky), využívání exotických bicích nástrojů (gamelan, marimba, atd.).

C. Debussy, M. Ravel, O. Respighi, M. de Falla.

Ohlasy v dílech jiných skladatelů: I. Stravinského, G. Mahlera,

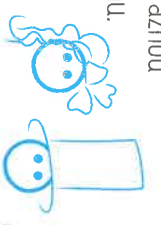
R. Strausse, A. Skrijabina, A. Roussela, B. Martinů, V. Nováka, L. Janáčka

Hudba přelomu století (pozdní romantismus)

Odráz dekadence a rožčarování ze světa, ztráta víry v lidský pokrok, velký příklon k mysticismu.

Hudba pod názvem „pozdní romantismus“ – inspirace skladebnými prostředky impresionismu, využití jiné, velký důraz na výraznou melodickou linii jako hlavního nositele hudebního významu.

M. Reger, F. Busoni, R. Strauss, G. Mahler

Hudba 20. století

Pojem „moderní hudba“ je těžké charakterizovat, většinou je míněna hudba 20. století s výrazně novátorskými postupy. Na jedné straně je hudební řeč vysoce náročná pro posluchače, na straně druhé má hudba masový charakter – velký rozvoj populární hudby a jazzu.

20. století

Celosvětový trend

Doba předválečná i poválečná, doba socialistických nadějí, technický pokrok, zmenšení vzdálenosti mezi zeměmi. Poznání exotických kultur a náboženství a nová myšlenková hnutí zcela změnila Evropu i umělecké ideály. Umění jako výraz životních názorů a pocitů epochy absorbuje všechny podněty a odráží důležité události, stává se provokativnější, drsnější, úsečnější a výraznější. Velké slovo má malířství a jeho různé směry: kubismus, futurismus, expressionismus, surrealismus, pop-art,

umění akce (happening) a další.

Významní umělci:

Malíři: Picasso, Braque, Miró, Dalí, Pollock, Warhol

Melodika je sevrěnější a neprobíhá v širokých obloucích jako u romantismu, skladatelé tvoří melodii i bez zakotvení v určité tónině. Harmonické principy jsou stále více narušovány, novinkou je používání tzv. kvartové harmonie a také čtvrttónové stupnice. Rytmus hraje velmi důležitou roli a stává se často hlavním prostředkem hudební formy, velký vliv měl jazz a folklórní hudba, počátky tzv. world music. Dynamika a barva je rovněž velmi důležitá, nástroje jsou používány v nezvyklých souvislostech a artikulacích, nástrojové obsazení se často velmi liší od tradičních komorních a orchestrálních těles. Nově jsou akcentovány bicí

a dechové nástroje, klavír je často užíván jako bicí nástroj. Hudební

forma je sevrěnější, omezuje se počet vět, tradiční hudební formy jsou naplňovány zcela novým obsahem. Jsou obnovovány skladebné postupy a formy baroka a renesance, vzniká směr novoklasicismus. Opera pozbývá svou tradiční funkci a stává se sociálně-psychologickým dramatem či filozofickým poselstvím.

Nové postavení získává balet, který se stává samostatnou formou s autonomní hudbou. Bohatá je písněová tvorba, nové významy získává oratorium a hudba k filmu. Vznikají zcela nové skladatelské postupy: dodekafonie, seriální a atonální hudba, aleatorika, témbrová, konkrétní a elektroakustická hudba, minimalismus.

Hudební život má jiný charakter – hudba žijících autorů je posluchačsky náročná a není vždy masově přijímána. Velký rozvoj nahrávacího průmyslu umožňuje poslechnout si hudbu všeho druhu kdykoli a kdekoli, koncertní život se rozšiřuje i do netradičních prostor (festivaly pod širým nebem, industriální prostředí).

Experimentální nahrávací techniky a používání nových umělých zvuků. Vznik elektrických hudebních nástrojů: kytara, basa, varhany, klávesy atd.

Rusko: I. Stravinskij, D. Šostakovič, S. Prokofjev, A. Pärt

Německo a Rakousko: A. Schönber, A. Berg, A. Webern, C. Orff,

P. Hindemith / **Francie:** E. Satie, D. Milhaud, F. Poulenc,

A. Honegger A. Roussel, O. Messien, P. Boulez / **Itálie:**

L. Dallapiccola, L. Nono, L. Berio / **Anglie:** B. Britten, G. Holst

Maďarsko: Z. Kodály, B. Bartók, G. Ligetti, G. Kurtág

Polsko: W. Lutoslawskij, K. Penderecki, K. Szymanowski

Severní Amerika: G. Gershwin, J. Cage, A. Copland, S. Barber,

E. Varèse, Ch. Ives, S. Reich, G. Crumb

Česká hudba od středověku po současnost

Hudební nástroje: Viz vždy jednotlivé kapitoly dějin evropské hudby.

Středověk

10. až 14. století

Období vrcholné gotiky se stalo základem celé české hudební tradice důrazem na citovou a myšlenkovou hloubku skladeb. Česká kultura je nejsilnější v oblasti výtvarného umění. Románská a gotická architektura, sochařství a malířství jsou zcela srovnatelné s předním evropským vývojem.

Hudba byla provozována v klášterech a na šlechtických dvorech či potulnými hudebníky. V hudební oblasti neexistuje příliš mnoho dochovaných záznamů, v každém případě jistě existovala oficiální církevní hudba (gregoriánský chorál atd. – dochováno v misálech z 11. a 12. stol.) a lidová hudba.

Dochované skladby:

Duchovní hudba: *Hospodine, pomiluj mý, Jezu Kriste, ščedý kněže, Svaty Václave, Buoh všemohúci, Ktož sú Boží bojovníci, Otep myrthy*
Umělá hudba světská: *Andělíku rozkochaný, Dřevo se listem odleva*

Renesance

15. až 16. století

Viz kapitolu renesance v Evropě.

Hlavními středisky zůstávají chrámy a kláštery, velkou úlohu začínají hrát měšťané a tzv. „literátská bratrstva“ – spolky vzdělaných měšťanů. Dalším střediskem byly školy, kde se vyučovalo praktickému zpěvu – chorálu, duchovní písní a vícehlasu. Velkou roli hrála světská jednohlasá píseň a první zámecké a městské kapely = světská instrumentální hudba.

Duchovní písně jsou uchovány především v českobratrských v kancionálech (Šamotulský, Ivančický – redaktor Jan Blahoslav).

Vokální polyfonii tvořili především skladatelé evropští, kteří působili na šlechtických dvorech: Ph. de Monte, Ch. Luyton. Čeští skladatelé: Jiří Rychnovský, Kryštof Harant z Polžic a Bezdružic, Jan Campanus Vodňanský.

Baroko

17. až polovina 18. století

Země postižena třicetiletou válkou a ekonomickými, politickými a duchovními rozbroji, část šlechty a vzdělaní lidé v emigraci.

Středisky hudebního života nadále zůstávaly chrámy, kláštery a zámky (Praha, Kroměříž, Holešov, Kuks, Jindřichův Hradec a další), důležitá byla činnost českých kantorů. První česká opera *O původu Jaroměřic* – A. Míča.

Světská hudba se pěstovala ve městech i na vesnici, doklady tvorby v kancionálech: Česká mariánská hudba, Božanův, Šteyerův, V. H. Rovenského.

Adam Michna z Otradovic, Bohuslav Matěj Černohorský, Jan Dismas Zelenka

Klasicismus

2. pol. 18. stol. a přelom
18. a 19. století

Viz kapitulu klasicismus
evropské hudby.

České země jsou v období klasicismu pod vlivem nepříznivých ekonomických podmínek a těžko soupeří s bohatými evropskými zeměmi a jejich kulturou. Upadají tradiční zámecké kapely, hudba je vytlačována ze škol a koncem 18. stol. jsou rušeny klášterní školy – střediska hudebního vzdělání. Chrámů si udržují svou roli hlavního centra hudby, hudba ve šlechtickém prostředí plnila úlohu reprezentační a zábavnou.

Vlna emigrace českých skladatelů z důvodů ekonomických politických a náboženských výrazně obohatila evropské hudební prostředí. Nejvíce tzv. manheimská emigrace – důraz na dynamické a agogické změny.

Česká emigrace:

vídeňská J. Kř. Vaňhal, L. Koželuh

berlínská rodina Bendů

mannheimská J. V. Stamit, F. X. Richter

italská J. Mysliveček

pařížská J. L. Dusík, A. Rejcha,

polská V. Živný – učitel F. Chopina

Domácí skladatelé: F. X. Brixi, F. X. Dušek, J. J. Ryba,

V. J. Tomášek

Romantismus

19. století

Viz evropské dějiny hudby – romantismus.
České národní obrození bylo základem zájmu o národní kořeny a sběru lidových písní, ze kterých členě vycházeli téměř všichni další skladatelé.

Zakladatelem české národní kultury, české programní hudby, tvůrcem národní opery a sborové literatury vysoké evropské úrovně je B. Smetana, který důrazně akcentoval české prvky s nejmmodernějšími tendencemi evropské romantické hudby.

Nejvýznamnější skladby:

Opery: *Braniboři v Čechách*, *Prodaná nevěsta*, *Libuše*, *Dalibor*,

Hubička, *Dvě vdovy*

Orchestrální tvorba: cyklus symfonických básní *Má vlast*

Komorní tvorba: Trio g moll, dva smyčcové kvartety

Klaviřní skladby: *České tance*, polky

A. Dvořák – jeden z nejvýznamnějších hudebních skladatelů všech dob. Spojuje v sobě prvky lidového muzikantství s profesionálním hudebním školením, jeho hudba byla více napojena na slovanskou melodiku a schopna přijímat podněty i z jiných kultur.

Nejvýznamnější skladby:

Opery: *Rusalka*, *Jakobín*, *Čert a Káča*

Orchestrální tvorba: 9 symfonií, symfonické básně, *Slovanské tance*

Ostatní: koncerty, komorní hudba, vokálně instrumentální díla, písňe
Další skladatelé:

Z. Fibich, P. Křížkovský, O. Nedbal, F. Kmoč – kvalitní užitková hudba.

20. a 21. století

Česká hudba se stává průsečíkem evropských stylových tendencí a mostem mezi východem a západem. Reaguje na podněty světového vývoje (secese, impresionismus, expresionismus, novoklasicismus, atonální hudba, jazz atd.) a spojuje je s národní tradicí.

Česká hudba po druhé světové válce nesehrála v evropském kontextu výraznou a inspirativní roli, vliv na malý kontakt se světovým děním měla i normalizační léta po invazi vojsk Varšavské smlouvy a emigrace výrazných skladatelských osobností (např. Jan Novák a Karel Husa). Dobře vzdělání velké řady skladatelů a jejich přirozená muzikálnost a opravdovost vyjádření ale přesto daly vzniknout řadě kvalitních děl.

J. B. Foerster, O. Ostrčil, J. Suk, V. Novák, L. Janáček, B. Martinů, V. Kaprálová, E. Shulhoff, J. Ježek, P. Eben, S. Bodorová, J. Kapr, I. Hurník, V. Kalabis, Z. Lukáš, K. Slavický, O. Kvěch, V. Trojan, P. Blatný a další.
Slovenští skladatelé: E. Suchonň, J. Cikker, A. Moyzes a další

NOTOVÉ UKÁZKY K DĚJINNÝM OBDOBÍM

Starověk

Ο Σ Ο Ν Ζ Η Σ Φ Α Ι Ν Ο Υ
 Μ Η Δ Ε Ν Ο Λ Ω Σ Σ Υ
 Λ Υ Π Ι Ο Υ Π Ρ Ο Σ Ο Λ Ι
 Γ Ο Ν Ε Σ Τ Ι Τ Ο Ζ Η Ν
 Τ Ο Τ Ε Λ Ο Σ Ο Χ Ρ Ο
 Ν Ο Σ Α Π Α Ι Τ Ε Ι

Seikilova píseň (původní zápis nápěvu značkami nad textem).

V přepisu do dnešní notace (a v překladu do češtiny) zní:

Seikilova píseň

Po-kud živ, tvář — měj jas - nou, smut-ku —
 Ho-son dzés, fai - nú, mé - den ho-lós —
 7
 vý-host dej — Ži - vo - ta krát-ký — jest jen
 sy ly - pú; — pros o - li - gon es — ti to
 12
 běh. — na - ko - nec vez - me čas zpět dar svůj. —
 dzén, to te - los ho chro - nos ap - ai - tei. —

Středověk

Gregoriánský chorál

Si - cut erat in principio et - nunc et - sem - per et in — sacula saeco - lo - rum. A - men.